

Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024

nijmegen.nl

Contactpersoon

Marcella Laumen
m.laumen@nijmegen.nl
0631980483

Ons kenmerk

E24.003471

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 1 oktober 2024
Onderwerp Beleidsregels Gemeentelijke opvangen
ontheemden Oekraïne gemeente
Nijmegen

Geachte leden van de raad,

Op 1 oktober 2024 hebben wij de beleidsregels Gemeentelijke opvang ontheemden Oekraïne vastgesteld. Deze beleidsregels zullen op 1 november 2024 in werking treden. In deze brief informeren wij u over de achtergrond en de keuzes die zijn gemaakt.

Context

Sinds 1 juli 2024 is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) op twee onderwerpen gewijzigd. Ten eerste heeft het kabinet een eigen bijdrage voor gas water en licht ingevoerd voor volwassen Oekraïense ontheemden die verblijven in de gemeentelijke opvang en inkomsten uit arbeid hebben. De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) is hiertoe tevens sinds 1 juli jl. gewijzigd.

De eigen bijdrage geldt enkel voor volwassen Oekraïners (18 jaar en ouder) en kan maximaal twee volwassenen in een gezin betreffen. Meerderjarige kinderen vormen een eigen gezin. Onder inkomsten uit arbeid wordt verstaan het loon, een WW-uitkering, een toeslag of arbeidsongeschiktheidsuitkering. De eigen bijdrage dient geïnd te worden sinds 1 juli 2024. Er kan echter gebruik gemaakt worden van een 'coulanceperiode' van maximaal zes maanden ter implementatie van de nieuwe regeling.

Ten tweede heeft het kabinet bepaald dat ontheemden die verblijven in de gemeentelijke opvang voortaan niet langer dan 28 dagen per kalenderjaar niet in de opvang aanwezig mogen zijn. Dit is gelijk aan het bepaalde voor bijstandsgerechtigden in de Participatiewet.

In de gewijzigde RooO heeft het college beperkte beleidsvrijheid rondom het toetsen van onevenredig (financieel) nadeel voor de ontheemden die door het betalen van de eigen bijdrage kan worden veroorzaakt. Het college krijgt middels een kan-bepaling grotere beleidsvrijheid beleid rondom de 28 dagen vast te stellen. Ter invulling van deze beleidsvrijheid wordt in de beleidsregels tevens beleid vastgesteld dat de ruimte biedt sancties op te leggen in het geval van overtreding van de nieuwe regelgeving.

Waarom een eigen bijdrage

Toename participatie Oekraïense ontheemden

Het conflict in Oekraïne duurt voort, hierdoor blijft opvang nodig. Daarom is het van belang toe te werken naar hogere mate van participatie en zelfredzaamheid van de Oekraïens ontheemden. Bovendien zijn veel Oekraïense vluchtelingen werkzaam en dus in staat om een eigen bijdrage te leveren. Hiermee wordt ook beoogd het voorzieningenniveau van ontheemden uit Oekraïne beter te laten aansluiten op dat van andere groepen in de maatschappij. De eigen bijdrage is 105 euro per maand per volwassen ontheemde voor gas, water en elektra met een maximum van 210 euro per maand per gezin. Op locaties waar maaltijden standaard verzorgd worden, komt hier een bijdrage voor de catering bovenop.

Gelijkwaardige behandeling vluchtelingen

Statushouders betalen buiten een AZC vrijwel altijd huur, ongeacht hun werksituatie. Door dit besluit te nemen worden vluchtelingen met verschillende juridische statussen gelijk behandeld.

Beleidskeuzes

Stimuleren om te blijven werken

Een eigen bijdrage wordt niet geheven als dit zou leiden tot een onevenredige benadeling van de meerderjarige ontheemden en diens gezin. Bij de invulling van de beleidsvrijheid wanneer er sprake is van onevenredig nadeel hebben we beleidsvrijheid. Deze beleidsvrijheid hebben we ingevuld door te bepalen dat van een onevenredige benadeling in ieder geval sprake is indien het resterende inkomen van de meerderjarige ontheemde na het heffen van de eigen bijdrage niet hoger is dan 110% van de financiële toelage bedoeld in artikel 10 van de regeling (het leefgeld).

Maximale afwezigheid in de gemeentelijke opvang

De herziening van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) biedt gemeenten de mogelijkheid om de verstrekkingen te beperken of in te trekken indien de ontheemde langer dan 28 dagen per kalenderjaar afwezig is in de opvang. Binnen deze verstrekkingen vallen o.a. het onderdak in de opvangvoorziening en de maandelijkse financiële toelage. Het doel van deze regeling is om gemeenten de mogelijkheid te geven op te treden wanneer een ontheemde meerdere keren per jaar langere tijd afwezig is en tegelijkertijd wel (alle) verstrekkingen ontvangt. Invulling van deze mogelijkheid in beleidsregels is wenselijk gezien de grote druk op de opvangplekken in de gemeentelijke opvang voor ontheemden. Daarnaast is het de inzet van het kabinet om de verstrekkingen zoveel mogelijk in te richten op zelfredzaamheid en participatie van de ontheemde aan de Nederlandse maatschappij.

Gemeente Nijmegen houdt 28 werkdagen (maandag t/m vrijdag) per kalenderjaar aan als maximale afwezigheidstermijn voor ontheemden. Met deze maximale afwezigheidstermijn kunnen wij navolging geven aan het doel om op te treden wanneer een ontheemde meerdere keren per jaar langere tijd afwezig is, maar wel verstrekkingen ontvangt. Tegelijkertijd biedt deze maximale afwezigheidstermijn coulance zodat ontheemden zonder consequenties in de weekenden afwezig kunnen zijn van de opvanglocaties. Ook

komen we met deze maximale afwezigheidstermijn tegemoet aan het advies van het Rijk om coullance te betrachten bij minimale overschrijding van de 28-dagentermijn.

Kritische noot

De VNG heeft op een aantal onderdelen zorgen geuit en vragen gesteld over de invoering van deze regeling. Dat gaat met name over de uitvoerbaarheid en de juridische houdbaarheid. Het ministerie van Justitie en Veiligheid is gevraagd om hier zo snel mogelijk op te reageren zodat gemeenten weten wat hen te doen staat.

De VNG vraagt aan het ministerie om voor afloop van de implementatietermijn van zes maanden uitsluitel te geven op deze punten. Het gaat onder anderen over de inzage van gemeenten in de polisadministratie, mogelijkheden om de uitvoering bij een externe partij te beleggen, instrumenten voor handhaving en invordering en de inzet van een deurwaarder en/of incassobureaus. Tot op heden is hierop nog geen antwoord.

Uitvoering van de eigen bijdrage

Het innen van de eigen bijdrage is nieuw voor de organisatie. Om in kaart te brengen wat het implementeren en uitvoeren van het innen van de eigen bijdrage betekent voor de benodigde personele capaciteit, het gebruik van ICT-systemen, beleidsvoering- en uitvoering wordt een impactanalyse gemaakt. Deze impactanalyse wordt opgesteld door een werkgroep met vertegenwoordiging vanuit verschillende afdelingen binnen de gemeente. Doel van de impactanalyse is om vast te stellen met ingang van welke datum de uitvoering deze wijziging kan uitvoeren. Het streven is uitvoering per 1 november 2024, in ieder geval niet later dan 1 december 2024.

Vervolg

Ontheemden worden zo snel mogelijk via een brief op de hoogte gesteld van de wijzigingen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

Bijlagen:

1. Beleidsregels Gemeentelijke opvang ontheemde Oekraïne gemeente Nijmegen
2. Handreiking implementatie eigen bijdrage voor ontheemden uit Oekraïne